

Loftslagsstefna Grímsnes- og Grafningshrepps.

Drög

Febrúar 2022

Samið af Loftslags- og umhverfisnefnd.

Rýni frá: Atvinnumálanefnd, Steinari og Ragnari, Fræðslunefnd. Kynnt fyrir Sveitarstjórn á fundi í janúar 2024.

Framtíðarsýn

Grímsnes- og Grafningshreppur vill vera í fararbroddi þegar kemur að loftslagsmálum. Sveitarfélagið getur gert fjölmargt til að ná því markmiði. Með markvissum aðgerðum í sorpmálum, umhverfismálum og með því að minnka eigin kolefnisspor er hægt að hafa mikil áhrif á framtíð íbúa sveitarfélagsins, markmiða Íslands og áhrifa okkar á jörðina. Loftslagsstefna sveitarfélagsins er liður í þeirri vegferð. Stefnan er sett fram í samræmi við 5. gr. c. í lögum nr. 70/2012 um loftslagsmál. Samkvæmt henni ber sveitarfélögum að setja sér loftslagsstefnu. Stefnan skal innihalda skilgreind markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda og kolefnisjöfnun starfseminnar ásamt aðgerðum svo að þeim markmiðum verði náð.

Tilgangur

Tilgangur loftslagsstefnu Grímsnes- og Grafningshrepps er að draga úr heildaráhrifum loftslagsbreytinga á samfélagið. Hún inniheldur stefnu og markmið sveitarfélagsins í loftslagsmálum. Stefnuna skal endurskoða og uppfæra árlega.

Framkvæmd og ábyrgð

Ríkisstjórn Íslands hefur sett markmið um kolefnishlutleysi Íslands fyrir árið 2040. Grímsnes- og Grafningshreppur ætlar að taka virkan þátt í þessu ferli enda eru áhrif á loftslag jarðar á ábyrgð allra. Sveitarstjórn ber ábyrgð á stefnunni en loftslags- og umhverfisnefnd sér um endurskoðun hennar fyrir hönd sveitarstjórnar. Allir starfsmenn sveitarfélagsins bera ábyrgð á framfylgd stefnunnar. Sveitarfélagið tryggir starfsfólki sínu fræðslu til að ná þessum markmiðum, sérstaklega nýliðum.

Stefnumið og markmið

Megin markmið:

Grímsnes- og Grafningshreppur stefnir að því að draga saman losun gróðurhúsalofttegunda í starfsemi sveitarfélagsins. Til þess að svo megi vera þarf að áætla núverandi losun. Stefnt er að því að áreiðanlegar tölur um losun vegna starfsemi sveitarfélagsins verði til fyrir árið 2025. Þegar þær tölur liggja fyrir verði stefnan uppfærð með áætlun um samdrátt í losun milli ára.

Mikilvægt er að allt starfsfólk, íbúar, fasteignaeigendur og atvinnurekendur sveitarfélagsins séu þátttakendur í þessu verkefni. Innan sveitarfélagsins eru öll hvött til að lágmarka úrgang, draga úr losun og vinna að umhverfismálum.

Sveitarfélagið setji saman viðbragðsáætlun vegna loftslagsbreytinga. Slík áætlun tekur meðal annars til hamfara vegna hlýnunar, breytinga á búsetu og atvinnuháttum og breytingum á tekjumódeli sveitarfélagsins sem og viðbrögðum og mótvægisáðgerðum vegna þessa.

Minnkað magn óflokkaðs úrgangs og aukin flokkun

Sveitarfélagið hefur í gegnum árin verið metnaðarfullt þegar kemur að úrgangsmálum. Með markvissum mælingum og hvatningarátökum stefnir sveitarfélagið á að minna hlutfall óflokkaðs úrgangs sem frá því fer milli ára.

Þessu markmiði verður meðal annars náð með aukinni fræðslu og verðskrá sem hvetur til meiri flokkunar. Allt starfsfólk, íbúar og fasteignaeigendur eru hvattir til að taka þátt í þessu verkefni. Rauntíma mælingar eru aðgengilegar á vef sveitarfélagsins.

Skrifstofur og starfseiningar sveitarfélagsins taka upp grænt bókhald á árinu 2025.

Þeir framleiðendur sem að starfa í sveitarfélaginu eru hvattir til að huga vel að sinni framleiðslu með tilliti til umhverfismála. Æskilegt er að hugað sé að öllum líftíma vöru þegar hún er framleidd, þar á meðal umbúðum og endurvinnslumöguleikum þeirra.

Vistvænir ferðamátar

Sveitarfélagið stuðli að uppbyggingu vitvænna ferðamáta t.d. með áfarmhaldandi uppbyggingu hleðsluinnviða.

Stefnt er að því að þær bifreiðar sem að sveitarfélagið á verði umhverfisvænni en nú er. Miðað er við að auka hlutfall hreinorkubíla og að sveitarfélagið reki engin ökutæki knúin jarðefnaeldsneyti árið 2030..

Áfram verður unnið í eflingu almenningssamgangna innan sveitarfélagsins og út úr því í samvinnu við Strætó. Stefnt er að því að notkun almenningssamgangna verði orðinn raunhæfur kostur fyrir alla íbúa, sérstaklega ungt fólk á framhaldsskólaaldri sem og starfsmenn sveitarfélagsins árið 2025.

Sveitarfélagið stefnir að því að bæta möguleika fólks til að nýta virka ferðamáta á borð við hjólréiðar og göngu innan sveitarfélagsins og milli þéttbýliskjarna þess meðal annars með því að bæta umferðarmannvirki og fjölga hjóla og göngustígum.

Vistvænni innkaup

Horft verður til umhverfismerkttra vara í öllum innkaupum sveitarfélagsins. Mötuneyti sveitarfélagsins lágmarki soun auðlinda t.d. með vistvænum innkaupum úr nærsamfélaginu þar sem það er hægt.

Útbúin verði umhverfisskilyrði fyrir allar nýframkvæmdir á vegum sveitarfélagsins. Blágrænar ofanvatnslausnir verða í öllum skipulagslýsingum á vegum sveitarfélagsins.

Hugað sé að umhverfisþáttum á borð við ljósmengun við hönnun á vegum sveitarfélagsins.

Allir framkvæmdaraðilar í sveitarfélaginu fá aðgang að rafrænni fræðslu um flokkun sorps og umhverfisumgengni með útgefnu framkvæmdarleyfi, t.d. á vef sveitarfélagsins.

Betri nýting á orku

Sveitarfélagið hvetur starfsmenn, íbúa og fyrirtæki til að fara vel með orkuauðlindir. Starfsmenn fá fræðslu um orkusparandi umgengni. Á vegum sveitarfélagsins skal ávallt leitast við að kaupa orkusparandi tæki og búnað.

Starfsmenn sveitarfélagsins leitast við að minnka ferðalög vegna funda þar sem það er hægt.

Útbúin verði fjarvinnusvæði fyrir íbúa sem að geri þeim kleift að vinna nær heimili sínu með tilheyrandi orkusparnaði og bættum lífsgæðum.

